

Szerkesztőségi iroda:

Főter. Szt.-Ferenziek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitál József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilatkozói és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítanak

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 forint
Fél évre 3 forint
Negyed évre 1 forint
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadottak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppellik A.,
Daube G. L. és társai és Herold
Brünnen: Stern M.

Nyitláré petitsora 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HÍRTALAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi társadalmi és közérdeklődő szocietás”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” az „Ald-Muraközi-Takarékpenztár” és „Önszolgálati szocietás” a Muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképző-társ” hiteles közlönye.

A csáktornyai daleylet köréből.

A helybeli dalárda, mely négy havi szünetese után ismét é'etjel kezd magáról adni, e hó 15-én tartotta meg első összejövetelét. Szinkovics Ferencz elnök meleg szavakkal üdvözlőlvén az összejöttöket, referál az előtte való napon tartott vál ülésen hozott határozatokról, melyekhez a közülésnek hozzájárulását kéri. Mi megtörténvén, a következő határozatok váltak jogerősekké:

A dalárda működését ismét megkezdí, formaszertüleg újból megalakul, mívégre jelen voltak az elébük terjesztett nyilatkozatok kivétel nélkül aláírták. A tagoknak joguk van új tagokat ajánlani, akikért solidaritást vállalnak. A karmester ajánlottnak éneklési képességét először megvizsgálja s ha beválik, a választmány dönt a fölött, befogadja-e az erkölcsi testületbe vagy nem. A b.állás csakis az évad elején történhetik. — Az órák pontos betartása mind kinek lelkére köttetik; kivételt azok sem képeznek, kiknek jó éneklésre, eddig azon szabadalmuk volt, hogy minden égy óra nem kelle eljönniök. — Hosszabb eszmecseré után kimondatik: aki egymásután négyezer mulasztja el a gyakorlati órákat igazolásra szólíttatik s ha indokolása el nem fogadható, a testület kebeléből kizáratik.

Elnök a tisztikar nevében lemondván

a választás következőleg ejtetik meg Elnöknek, miután völt elnök e tisztlet semmi körülmények között sem hajlandó tovább viselni, Belányi Tivadar eddigi alelnök választatot meg. Alelnök Szeivert Antal, jegyző Zrínyi Károly, pénztáros Polyák Mátyás, gazda Rhédey Ferencz, zászlótartó Németh István lett. A választmányba Szinkovics Ferencz, Gaál Imre és Nuzsi Mátyás kerültek.

Kö:ga:daság.

A sütötök termesztése.

— A muraközi gazdák figyelmébe. —

Tavasszal több muraközi lakos kapott a képezde igazgatójától ehető tökmagot velesre; most midőn a termést a jó lsten megadta, érdekes tudni, mennyi haszna van az efféle tökfajoknak. A „Falusi Gazda” című lapban a sütötök termesztéséről Gyürky Ábrahám híres garda ezeket írja:

„Aki krumplit vagy kukoriczát ültet, vagy van egy kis kertje, az mindig termeszthet sütötököt, mely a krumpli és kukoricza között is jól megerem. Igaz, hogy porhanyó, könnyű és erdős földet szeret és ha ilyenbe ültetjük, sokat is terem, nagyra is nő, de azért megerem bármily földben, csakhogy nem nő nagyra, külön

ben megé demli, hogy abba a néhány félszekbe, melybe ültetni akarjuk, egy kis éretet trágyát adjunk és mielött indáit szétterjesztené leg-főbb kétszeri kapálást kíván.

Ültetni úgy is akkor kell, midőn a közönséges tölőt, amidőn t. i. már fagy-tól félteni nem lehet, mert a fagy iránt erős érzékeny, azért mindig szükséges készletben magot hagyni, hogyha netalán az első ültetést megcsipné a fagy, utánna lehesen ültetni mert a késői ültetés is hoz termést és ha a száran tökéletesen meg nem érne is, megérik száraz, szellős helyen.

Magot ültetésre mindig abból kell szedni, mely legnagyobb, leghusosabb és legédesebb izú volt. A magot 5-6 évig el lehet tartani. A fölőleges magból igen jó olajat lehet ütni. Ősszel, midőn a mezőzről be kell takarítanunk a termést, leszedjük a tököket, de utóérés végett valamely szellős helyre rakjuk mindaddig, míg erős fagyól nem kell féltünk. Ha már erős fagyok lennének, akkor egész télen át jól el lehet tartani szénapadlason a széna alatt, vagy meleg istállóban, vagy pinczében és ha nincsen pincze, akkor gödröt kell ásni és abba rakni, de jól be kell a gödröt földni, hogy se víz be ne menjen, se a fagy ne ártson neki. Ha gödörbe rakjuk, akkor csak arra kell vigyázni hogy egyik vagy másik rothadásnak ne induljon, mert egytől valamennyi megromolhat.

A „Muraköz” tárczája

NYAKASHÁZA.

ELBESZÉLÉS.

IRTA: BELLOSICS BALINT.

(Folytatás és vége.)

Nem is volt azután más titulusa, mint Nyakas Ádám; így nevezte öreg, gyermek az egész hetében.

Azt mondják: addig jár a korszó a kutra, míg el nem török. Nyakas Ádám is addig nyakaskodott, míg megakadt a nyaka. Furcsa eset, de megessét. Egy esős esztendőben nagyon megdagadt az istenverte Kebele patakja és úgy elvitte a hidat a hátán, hogy sohse látták többé.

A gálháziak azt mesélték széltében-hosszában, hogy a sovány gerencesér tótoknak minden vizük elfogyott oda fönn, aztán nagy okosan a Kebele vizét akarták hálával elfogni, hogy legyen mivel sárrá dagasztani az agyagot. Erre aztán megjijed a Kebele — mert a víz is jobban szeret ám a fűves, mefelejtéses partot! — neki vágtatott a világnak és — elvitte a gálházi hidat.

No hát szabad volt ílyet mesélnök: egy hiddal fizettek meg. Most aztán, na a gálházi ember át akart menni a Kebelén, le kellett kerülnie Pálháza. Ki is mondattk, hogy új hidat vernek. Mivel mindnyájan megegyeztek, Nyakas Ádám nem állott rá. Hanem ez egyszer a falu-

beliek is nyakasak voltak és Ádám gazda ellené megépitették a hidat.

Hát hiszen jól van, én el nem bontom, ha megcsínyítátok, de az is igaz, hogy se én, se cseledem rá nem lép a padlóra; van elég igazvonóm, majd csak átmennek Pálházára.

Úgy is történt egy keresek esztendőn át, akkor aztán saját maga veretett egy hidat a Kebelén és a gálháziak egy szép, tavasi reggelen azt látták, hogy a nyakas Dimes Ádám a saját hiddján hurcozkodik mindenestül a tanyájára. Legelőt hajította a gulyáját; egész erdőt mutatott a szilaj ökrök hegyes szarva. Utánuk az aczellábu harmadfél csikókat; egész birtokot vitt a lábuk. Középen a megrakott holmis szekerek: pulitoros, nagy szekrények, diófa ágyak, himes ladák, toronyba összehányt ágnyeműekkel. A szekerek mellett az öregek a legényfia, az Estök, nyalka vasfej paripáján, a legvégül a négy csikó által vont szekeren etűi, a pénzesládán maga az öreg Ádám, hátul a saroglya-ülésben a hitestersa, meg a bimbója, a szőzke Panni leányasszony.

Haj, de szép darab földnek volt az ura Ádám gazda. A tanyákról nézve, — melyet a betéseitek egyszerűen Nyakasházának kereszteltek, — ködbbe veszett birtokának a határa. Nem is volt ott baja senkivel jó darabig. Egyszer aztán az történt, hogy adót kériek a nemeselőt is; tellik arra is a gulyából, mensesből. Telleni teltett, hanem hová lett az ősi szép jog, melynél fogva fél fogról bezélhetet a nemes a jobbágygyal! Vége van, mindennek vége!

Csak Ádám gazda nem bánta; majd csak mégis úgy történt, mind ő akarja; megfeszíti a nyakát. Fizessen a jobbágy kétszer annyit, de ő

egy garast se! Ha Gálházaól olyan csekélység miatt el tudott vátni, miért ne tudna ilyen nagy igazságtalanság elől máshová menekülni!

Az időben esett, hogy a zalamegyei Forintos Györgyek is az Ádám gazda szertit gondolkoztak; volt is egyszer-kétszer bizalmas szóra a nagy urunkal az öreg, de hiába.

Egy másik szép tavasi reggelén ura késsen állt az ura Ádám gazda mindenestül, csakhogy furcsa kapuk nőttek éjszaka a tanyája körül, nem nyitlottak meg sem szép szóra, sem ökölr. Hajnal pirossakról csak beszalad nagy lelkedezve a boglyas Kuta szolgálója.

— Jaj, szűz Mária édes anyám! Mennyi szép huszárkatonája van a kapunk előtt! Jöjjön ki kend keresztapám. Ennyi szép legényt se lát-tam még egy sorban! Megyek én, megnzem!

Az öreg Ádám éppen akkor tömött rá a tajtékpipára, hogy pipászó mellett végezze el az öltözködést. Kinézett az ablakon és nagyot moordult.

— Kakas csipje meg! Ezek a legények alighanem pénzért jöttek. No!.. nem fizetek, most már csak azért se fizetek!.. Így hozsantani az embert! — Nagy mérgeben föl-alá sétélkált a szobában, s akkora füstöt éregetett, hogy jedve sikoltott fel a belsőpó Jutinka asszony.

— Ugyan ugyan ember, már megint bal-lábbal kell; meg akar lojtani azokat a teméntelet füsttel. Az ördög vigye az örkös bajai.

— Az ördög vigye! Hm... hát vidd el a kapu elől az ördögöket, majd elviszed a bajomat is.

A látottakra aztán a Julinka asszonyban is föllort a pulykaméreg. Klárlott csipőre tett ke-zekkel a kapitány elé.

Semmi se lehet a stülőkénél hasznosabb, azért kívánatos lenne, hogy minden gazda, minden ember természetesen. Ez táplálóból a kenyérnél meg is lehet általa sok kenyeret kimélni. Már a bevezetésben említettem hasznosságát, mit ezen pontokban írok le:

1. Akár sültve, akár főlve kenyér helyett lehet használni, különösen a gyermekek ig n szeretik.

2. Kenyeret lehet vele sütni mi által a liszt egy negyedrésztét meg lehet gazdálkodni. Ez így történik: midőn közönség szokás szerint már a kovász megfőtetett s meg is kelt, az az, midőn már degasztani akar a gazdasásony, akkor összeapratja a nyers tőköt kisvödi magját, meghámozza és megreszeli, azután a liszthez vegyíti és az azal összeadagaszja. Ha a liszt háromnegyed részt, a tők pedig egy negyedrészt képez, akkor igen jó kenyeret lehet nyerni, de ha valamivel több is a tők, még akkor is jó a kenyér, csak arra vigyázzon a gazdasásony, hogy ha a liszt köze tőköt ad, a tészta szokottnál kevésbé keményebbre hagyja, mivel a tők viztartalma meglágyítja a tészta ilyen kenyér sokkal tovább puha marad, tehát kiváltképen jó akkor, ha valaki utra viszi a kenyeret.

3. Lehet kásának főzni és pedig vízben vagy tejben, mind a két esetben meg kell a tőköt reszelni és úgy befőzni. A víz kását szükséges megfőzni s kevésbé megszírozni, de a teljes kása nem kíván sem sőt, sem zsirt.

4. Nagyon jó lekvárt lehet belőle főzni eképen: a tőköt megstüljük, meghámozzuk megreszeljük, azután az üstbe teszszük és vízben főzzük, ugy hogy folytonos keverés által péppé váljék. Ekkor a tüzet mérsékeljük, hogy folytonos keverés által péppé váljék. Ekkor a tüzet mérsékeljük s folytonos keverés mellett a főzést tovább, vagyis addig folytatjuk míg a vízrekk el nem párologtak és még azt nem tapasztaljuk hogy húzódik, ha a kanállal mértünk belőle. Ekkor ki kell szedni s edényekben félre tenni. Eláll akár meddig s el lehet szállí-

tani akár hová. Használni pedig ugy lehet, mint a szilvaizt csak hogy annál finomabb.

5. A közönséges tőkénél sokkal tovább eláll, annál fogva marha etetésre és hizlalásra is sokkal jobb, mint más tők, mivel tápértéke (hizlaló ereje) tiszter több, mint más tőknek.

6. Pénzt lehet belőle csinálni, ha darabonkint eladjuk.

7. A belét vagyis a magot borító fosz lányos részét nagyon szeretik a tyukok, ez tehát hasznosba megy a fogyasztásnál.

8. A magja sok olajat tartalmaz, minél fogva nagyon hason van abból, ha össze gyűjtjük s olajat títetünk belőle, magunk számára vagy eladásra.

9. Ha olajat nem akarunk a magból ütni, akkor megszáritjuk és összezzuk famozsárban és ily állapotban tetszés szerint etethetünk vele tyukokat, galambokat vagy sertéseket. Ez utóbbi esetben moslékba kell elkeverni. A tyukok sokat tojnak tőle, a galambokat és sertéseket pedig hizlalja.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Gróf Festetics Jenő ur ö méltóságá e hó 21-én a déli vonattal Csáktornáról Mo'náriba utazott; innét Bécsbe s Drezdába utazik s mint gy 2 hét múlva tér vissza zala-újvári kastélyába.

— A felső-vidéki közművelődési kör. Tekintetes Szerk Ur! Miután a Muraköz hegyvidéki állami tanító „Önképzőkör” ének a Magas miniszteriumhoz már más fél éve felterjesztett alapszabályai megerősítve még máig sem érkeztek vissza s így a kör még mindig csak mint ideiglenes intézmény szerepelhet, nehogy ezáltal talán később valami klemetlen incidensbe keveredjünk, a f. hó 13-án megtartott ülésben az „Önképzőkör” végleg feloszlottnak mondtuk ki, az eddig szerzett irodalmi termékeket pedig a stridói m. kir. áll. iskola könyvtárának ajándékoztuk. Amit is midőn tekintetességének becses tudomására juttatni szerencénk van egyuttal fogadjuk az „Önképzőkör” fennállá óta hasábjainak felajánlása által tett

Azzal megindult az istállójába, falrakatta a hámot a két lezsuporából lábú csikójára, s azok a tanya hátsó kapuján át nekivágtatott az erdőnek. A huszárak nyomban. Ott fogták el a gyönyörűt malonáján, (gyenyeres malomja; valami német generálstí fojtaltak a zúgóbaja s kurucz-labancz világban) s aztán szurony között visszakísérték Nyakasházára.

Rettenetes, vakmerőség volt, amit azok a huszárak szegény Adám gazdán elkövettek. Elfogták nemes létere saját nemesi birtokán Olyan halovány lett a nagy méregtől, mint a tej. Úgy emelték le a szekerről, s midőn az Estök megertelt vállaira támaszkodva a szobájába ért, elsimította galambhoz haját gyöngyözö homlokáról, s tördelt hangon szólta meg a fiát.

— Te szerzed a kenyeret Estök, nekem nem kell az életem többé.

Nem is nevelt többé a gazdaság után; mindenkét gyűött, mert mindenki adó fizetett. Ha pogácsaképti unokái felétek szentjánosbogár szemekkel az őrg töröttfenyű, szelid kék szeméibe, arcukra futta a szuloki erős fűszjet:

— Hessa te hessa, nyomorult jobbgáyai. Az Estök szorgalmasan vitte meg az adóját a császárnak, a szulokit meg edes atyjának. Egy harmadik szép tavasz napon már egyedül indult el az őrg nyakas Dancs Adám; nagyon sokan marasztalták könnyeikkel, fia, lánya, unokái, azért ment el úgy, hogy többé vissza ne jöjjön soha. Ott nyugszik a dobronkai temetőben, esen des bekésségen a többi betéti emberben.

A múlt évben halt el az utolsó Nyakas, fel holdas romján a nagy Nyakas birtónak.

támogatásáért őszinte tiszteletünk kifejezést. Mely után maradtunk tekintetes szerkesztő urnak Stridón, 1888 évi szeptember hó 19-én őszinte tiszteletli: Kovács Gyula, az „Önképzőkör” velt elnöke. Horváth Gyula, az „Önképzőkör” velt jegyzője.

— Csáktornya-zalazentiván-ukki helyi érdekű vasut. A közmunka-és közlekedésiügyi miniszter a Csáktornáról Zalazentiván-át Ukkyg vez-tendő helyi érdekű vasut engedélyezési tárgyulását elrendelvé, az e részbeni értekezlet Lukács Béla államtitkár „Inkletek alatt ez évi október 6-án d. e. 11 ókorok les: a közmunka és közlekedésiügyi miniszteriumban.

— Tanügy. Kir tanfelügyelő ur a közgy. biz ülésen, havi jelentésében előadja, hogy a vallás és közoktatásiügyi miniszterium az új képezde épület kiszáradása özsljából tavaszig kibérelt régi helyiség bérösszege címén 800 frtot lett ezen időszakban folyóvá — A stridói farabeli községeknek az 5 szálakos iskolai adó elengedése tárgyában beadott kérvénye a miniszteriumhoz pártolólag felterjesztetik. — A stridói, orehovo-áki, ráczkanizai, goriszcai állami elemi népiskolák 138—9 tanvívi költségvetési pártolólag felterjesztetnek.

— A megyei jegyzői egylet e hó 15-én Csáktornán tartotta évi közgyűlést. Jelen volt a megye minden vidékeről mintegy 50 közs-és körjegyző. A gyűlés Stingly Károly gelsei körjegyző elnök vezetése mellett a városzh nagytörményben tartatott meg. A jegyzői tisztelet Horváth Gyula teljesítette.

— Közgye-zs-zs-nygy. Az idült szemesés köthártyalobban szenvedő betegek gyógykezelése, úgy a perlaki, mint a lendvai járásokban, dacára, hogy az ambuláns gyógykezelés és folytonos ellenőrzés roppant fáradságai és nehézségekkel jár, megis ez időre teljesen kielégítő eredményre vezetett. Az eljárás mikénti teljesítéséről magunk isonét személyes megfigyzésű szerződés, augusztus hó utolsó napjában bejártam a perlaki járás járványlepta vidékét és Koltori, Vidoveca, A-Dombora, Draskovecz, Perlak, Szobotteza, Tűske-Szent György és Goriszán községekben, mint a gyógykezelés tekintetéből összecsoportosított közgye-zs-zs-nygy megvizsgáltam a berendelt és kevés kivétellel majdnem mind megjelent betegeket. A vizsgálat eredményeként van szerencsém azt jeleníteni, hogy nincsenek a gyanus, de a súlyos trachom a esetekből is több teljes gyógyulással végződött, a nagy fokú korálakok is helyny ragályozó természetűek elvesztettek, a gyanus esetek legtöbbször pedig oly fokán áll a javulásnak, hogy ha a valódi trachoma nem észleltetnek e vidékei járványos jellegű mennyiségben, úgy a jelenlegi gyanusnak jelentett kör-esetek egyszerű köthártyahurutnak osztályoztatunk — A múlt évi szánvialzlat eredménye szerint — mely a perlaki járás összes lakosságán teljesítetett — volt 533 tőkeletes 64 516 gyanus eset — 1069. A folyó évben teljesített vizsgálatok újabb esetek fedetettek lét és pedig 67 tőkeletes és 158 gyanus. Ez a múlt évbeliekkel együtt 620 tőkeletes, 674 gyanus, összesen 1294 eset. Ezek közül meggyógyult 125 tőkeletes és 211 gyanus — 336. Jelenlegi gyógykezelés alatt van 495 tőkeletes és 463 gyanus, összesen 958 eset. A lendvai járásban múlt évi augusztus és szeptember hónapokban a lakosság teljesített vizsgálatok találatott 256 trachomas beteg. Előhe a folyó évben találatott 29, mindössze 285 beteg került gyógykezelés alá. Ezekből 263 beteg 2: vend községből, míg 22 egyén 9 magyar községből lakos. Ezekből meggyógyult eddig 153, gyógykezelés alatt maradt 132. Dr. Mangin Károly m. főorvos jelentéséből.

— Másodvirágzás Csáktornán Deák József udvarában a szelence j. v. ában virágzik, még pedig az idén másodszor, az idei szőlő ősznek el nem tagadható jele.

— Találós. Tányérozott a cigánybanda primás a játék után. Egy ur pénzét dobva a primás tányérába, kérdi tőle: „Hát ti fizettek e adót, Jancsi?” — Kérem most szedjük, tekintetes Uram!

menta približili su se k muzičaru ter ga s uzbiježenjem poslušali. Buduć pak nisu kneza prepoznali, pristupe k njemu i rečeju mu: Prijatelji! ti biš po našem gustuđu igraš majstor si vu tom. ako hočeš s nami iti vu bližnju krčmu da nam par notah tamizigrati, mi ti platimo pive, koliko budeš želeli! Knez pristane na ponudu i odide vu bližnju krčmu sa seljaki. Kada su nater stupili, zasupne se krčmar, spoznašvi kneza, ali mu knez namigne, da tiho bude i da ga neizda. Krčmar brzo je razmel to i za čas nastane veliko veselje. Seljaki plesali su i popevali s velikom radosju na muziku kneževu, piva tekla, pehar za peharom prez broja i r čuna. Igraj nam ovu notu, vezla pak ona! itd zapovedali su seljaki muzičaru. Maksimilijan igral je neutrudljivo. Kada se je večer približavala, digne se knez i reče, da se mora doma pežu iti. No, ako nam još predi nego odideš, zaigraj notu Maksimilijanovu, onda čobiš još na put cvancigu vikali su mu rezveseljani seljaki. Maksimilijan vužge na svoju vlastitu notu, prime cvancigu ter izgrajevu objubljenu notu, odputi se k domu. Kada je knez već vani bil, onda rezolnaci krčmar seljakom, što je bil taj mu ikaš, veleći jim: Lepo ste baratali s dobrim svojim krčmarom, zapovedali ste mu, kak kakovu vandravcu! Seljaki se demisle svojoj felngi i pohite za knezom, da ga za optoščenje zaprose; za čas pak dostigli su ga na putu. Knez jim reče na njihova izpričavanja: Ne moji dragi! vi mene niste zbantovali, ja sem se med vani jako vugodno zabavljal Cvanciga, koju sem od vas dobil, bude mi do smrti lepi spomenek na on čas, kada sem si ja s igranjem zaslužil penez.

Prefrigan husar.

Vu vorašu X. bil je čudotvorni kip Marije, kojemu su pobožni kršćeniki mnogo darov zlata, srebra i diamanov darovali. K tomu hipu došel je neš husar i klečeći pred lepim kipom Marije, molil se je tam eden čas. Videći pod nogami čudotvornoga kipa bogate dare, pristupi gor i rezgledajuć dare, posmekne se par dijamantov nehotice njema v žep. Husar odputi se s tim kinčem doma.

Ali vu cirкви sedel je v zabitnom mestu pater Y. koj je opzvil husarovu pred kćiju.

Brzo se požuri s njim, hoteći ga do stana spravadjati, kad na jednim vuglu zestate se s majorom. Oimah odkrije majoru, kaj je videl, na kaj major „hilt“ zagrmil na husara. Ovaj hiti se tki vu „habtak“ a major hajl s rukom v njegov žep. Dijamanti bli su dakak nutri. Major da zapoved zutra na raport, kam i patra pozove za svedoka.

Kaj je mogel siromasni husar drugi dan na raportu, nego priznati svoju kri nju! Major zapita patra: Častni otec, naj mi povedu, jeli istina, da ona Marija čudesa čini?

Pater rezloži majoru, da je već sto i sto nesrečnikov i nevoljnikov obrambu pri njoj zadobilo.

No pak kak si se podufal od čudotvorne Marije dare vkrasti? zagrmil major.

Husar ponizio ali prez straha pregovori: Javljam pokorno gospou majoru, da one dare nisem vkral, nego su meni na dar dani!

Kak to? zavikne major. Husar nastavi: Kada sem ja tam pod Marijinimi nogami pob-zno za pomoć molil, najedenkrat v dim veliko čudo. Marija mahne s rukom ter mi pregovori: Ti si siromasni husar, ti vnoغو trpiš za svoju domovinu, već si preživljal nevolje tabora, krv si već svoju preleval, zrnu toga trpiš dosta glada i

žedje, nikaj ti nemaš dobra. Evo vidis, koliko ja imam darov; ja sve ovo nepotrebujem pristupi bliže ter si vzemi, kaj ti se dopada, včini si par veselih dobrih časov.

Na taj govor sem ja vzela ono, kaj mi je dano, ali nisen toga vkral, reče husar.

Ma'or se obrne k patru i reče: No vidiju gospon pater, ja nikaj nemem proti tomu, ako je Marija čudo s nevoljnim husarom včinita. Sini vidiju da on nije dijamante vkral! H.

Pater moral je sam priznati nečudnost husara, ar nije mogel opovrgnuti čudotvornost kipa onoga.

Mati. Ali dragi moj Maksek, ti se pak p'aceš, kaj ti je tvoja zubna bol još ne prestala?

Maksek (jako plaću) Ja se plačem, kajti mi je Francek rekul da su gospou navučetelj betežni. Mati. Ah ti dobro i dobroga srca dete! Beteg tvojeja navučetelja ide ti itak srca? Maksek. Kaj bi nej. Kakvo ja hasen imam vezla od moje zubne boli? In ja i ovak nebi išel vezda v školu!

Kolendar.

(Od 23-ga do 30-ga)

- 23 Nedelja. Tekla muč.
- 24 Ponedjeljek. Gosard bšk.
25. Tork. Kleofa muč.
26. Sreda. Cprian bšk.
27. Četrtak. Kozma i Damj. muč.
28. Petek. Venceslav kralj. Zidnji četvrt.
29. Subota. Mihajl ark. Sejam vu Kotobri vu Prloku i pri Sv. Roku.

Licitacije.

Proti Bánatay Károlyu 28. septembra vu Novakovci.

Proti Gyöngyös Ánastaziji 25. septembra vu Nedelšču.

Proti Ilunyai Jozefu 1. oktobra pri Sv. Mariji.

Proti Silamon Ignacu 3. oktobra vu D. Mihaljovci.

Proti Gojnik Jánosu 15. oktobra vu Turušću.

CENA ŽITKA

Kuruza 5.75 Pšenica 6.90 — Hruž 4.50 5. Ječmen 4.50 6. Zob 5. Grah beli 8. žuti 7.80

LOTTERIJA.

Grac 16. septembra 1888.

5. 57. 58. 17. 49.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

2756 tk. 888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Hunyad József szt.-máriai lakos elleni végrehajtási ügyében 174 ft 72 kr. tőke 193 ft után 1886. évi július hó 1-től járó 6 százalékos kamatok 7 ft 65 kr. végrehajtási 5 ft 85 kr. ezuttali költségek kielégítése érdekében a n. kanizsai kir. törvényték a perlaki kir. bíróság területén lévő szt.-mária község 226 sz. tjkvben $\frac{1}{3}$ részben Hunyad László $\frac{1}{3}$ részben Hunyad József $\frac{1}{3}$ részben Hunyad Katalin, Hunyad

Lénárt és Hunyad Vince tulajdonán bejegyzett 1517 hrsz. 63 frtra becsült 2904. hrsz. 87 frtra becsült 3086 hrszra 27 frtra becsült 3161 hrsz. 30 frt. 3324 hrsz. 51 frt. 3350 hrsz. 48 frt. 3352. hrsz. 48 frt. 3916. hrsz. 42 frt. 5423. hrsz. 36 frtra becsült ingatlanok és pedig a tulajdonos társak illetőségeire a vég. törv. 156. § ának a pontj. alapján, továbbá az ugyanazon tjkvben 1961. hrsz. ingatlanok a vjhajtás szenvedett nevén álló 147 frt becsértékű $\frac{1}{3}$ részre ugy a 4322. hrsz. ingatlanból a vjhajtást szenvedettek illető 127 frt becsértékű $\frac{1}{3}$ részre az árverést 63 frt, 87 frt, 27 frt, 30 frt 51 frt, 48 frt, 48 frt 36 frt 147 frt 127 frtban ezenel megállapított kikülfaltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1888 évi október hó 1. napján d. s. 10 órákor Szt.-mária község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikülfaltási áron alól is eladtni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsértékének 10 százalékát vagyis 6 ft 30 kr. 2 frt 70 kr. 3 frt, 5 frt 10 kr., 4 frt 80 kr. 4 frt 80 kr. 4 frt 20 kr. 3 frt 60 kr. 14 ft 70 kr. 12 frt 70 krajcát készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42. § ában jelzett áriolyammal sztimított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikülfaltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1888. június hó 21. napján. A perlaki kir. járásbírótság mint tkvi hatóság. 747 1—1

2824. sz. tk. 1888

Arverési hirdetményi kivonat

A perlaki kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár vjhajtónak Salamon Ignácuz alsó-mihályovecki lakos elleni vjhajtási ügyében 155 ft 42 kr. tőke 10 frt után 1886. július 1-től 2 frt utáni pedig 1873. november 30. járó 6 százalékos kamatok 5 ft 65 kr. vjhajtási 8 ft 35 kr. ezuttali költség kielégítése érdekében a nagy-kanizsai kir. törvényték a perlaki kir. bíróság területén lévő Alsó-Mihályovecz község 160. sz. tjkvben A I. 1956. 2169. 2688. 2831. 2868 2833. hrsz a foglalt ingatlanoknak Salamon Ignácuz nevén álló 363 frt becsértékű fele

f évi október hó 3-ik napján d. s. 10 órákor

Alsó-Mihályoveczon a község házánál megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikülfaltási ár a fennebb kitett becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10 $\frac{1}{2}$ ft készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kikülfaltott kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerős emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat u. a. naptól számított 30 nap alatt a harmadikat u. a. naptól számított 60 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módon fizetni.

Ezen hirdetmény közzétételével egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. bíróság tkvi osztályánál s Alsó-Mihályovecz község előjáráságnál megtekinthetők.

Kelt Perlakon, a kir. bíróság tkvi hivatalánál 1888. évi június 23. napján.

749 1—1

ANDEL J. FELE

új felfedezett

TENGERTŰLI POR

pusztít

poloskát, bolhát, svábót, molyt, oroszbogárt, legyét, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában mindenemű rovar — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — olyformán, hogy a létező rovarokléteiből még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható.

Prága ANDEL J.-féle

gyógyfűhereseihezben

a fekete kutyához, Huss utca 13

CSÁKTORNAY:

TÓDOR JÓZSEF vegyszeru kereskedőben.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Külön hatása szer a gyomor minden betegségeiben.

Védleje.

Fülsímláthatlan étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rozslilatu lelkizettség, felfúvódás, savanyú felfúvódás, köhika, gyomorhurut, gyomorszáj, homok és daraképződés, túlságos nyálkázás, székességek, andor és hányás, fűfűlés (ha a gyomortól ered), gyomorgöngyös, székességek, a gyomornak elakadás, székességek, andor és nyírás, bútatnak esetében. — Egy üvegeze ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr.

Központi széküldés Brád Károly gyógyszerész által Kremserben (Morsvaország).

Kapható minden gyógyszerüzben.

Össze! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeléül minden üvegenk pitecs, a felfúvódással ellátott hortókba kell önteni, hogy a minden üvegehez mellékeltek használati utasítással meg kell jegyezni lenni, hogy az Kremserben tanok. Henrik könyvgyomdájában nyomtatott.

Valódi minőségben kapható: Zságráb:

A: Irigalmasrendűk gyógyszerüzében. Csernak József gyógyszer. Hrád János gyógyszer. Katiák Ant. E. gyógyszer. Pódi József gyógyszer. Pospisil S. gyógyszer. N. Kármán Prága: Béla gyógyszer. Háproczka, Werll Miksa gyógyszer. László, Könyv József gyógyszer. Nuruszombat. Hóla B. gyógyszer. Prága. Bilineki Hippol. gyógyszer. Szeged. György, Pollatechek R. gyógyszer. (Hatarvidék.)

Arverést hirdetemény.

A csáktornyai kir. járásbíróóság, mint teilekőnyvi hatóság közhírré teszi, hogy Grész Alajos ügyvéd végrehajthatónak, néhai Gyöngyös Anasztázia hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 28 frt 25 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. járásbíróóság) területén lévő, a nedelici 741. tkvben 1356b hrsz. alatt 54 frt, 1608a. hrszám alatt 43 frt, 1563c hrszám alatt 76 frt, 1772a hrszám alatt 59 frt, 1779d hrszám alatt 59 frt, 1484d hrszám alatt 125 frta, a nedelici 839 tkvben 1378d. hrszám 27 frt, 1563b hrszám 76 frt és 1772b hrszám alatt 59 frta, a nedelici 1057 tkvben 1378a hrszám alatt 27 frta becsült ingatlanokra és a C. 1 sorszám alatt Poszávezek József javára 5234885 sz. végzéssel bekebelezett szolgalmi jogára 30 frt becsértékben az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1888. évi szeptember hó 25. napján d. e 10 óraker

a nedelici községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

A csáktornyai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság 746 1—1

Arverést hirdetemény.

A perlaki kir. járásbíróóság mint teilekőnyvi hatóság közhírré teszi hogy Neumann Ignác végrehajthatónak Bánatai Károly elleni 83 frt 87 kr tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében a folyó évi július hó 19 én megtartott árverés, Tódor József csáktornyai lakos által törvényes időben és alakban bejelentett utó ajánlat következtében hatálytalanná nyilvánítottván az árverés a nagykanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbíróóság) területén lévő Novákovecz községi 26. tkvben A I. 35, 1328, 1805 és (268 269) hrszám alatt foglalt ingatlanokból, úgy az ezekhez tartozó aránylagos legelő és erdő-illetményből Bánatai Károlyt illető és 375 frta becsült $\frac{1}{2}$ rész, továbbá az ugyanazon tkvben $\frac{1}{2}$ 1514 hrszám alatt foglalt ingatlanból Bánatay Károlyt illető és 32 frta becsült $\frac{1}{2}$ rész, nemkülönbön a novákoveczy 26 tkvből a 717. tkvbe Sánték György tulajdonául bejegyzett 1743ja. hr. sz. ingatlanból Bánatai Károlyt illető és 54 frta becsült $\frac{1}{2}$ rész, a 718 sz. tkvben Pallér György tulajdonául bejegyzett, 1743jb. hr. sz. ing. lanból Bánatai Károlyt illető s 54 frta becsült $\frac{1}{2}$ rész, a végül a novákoveczy 719. sz. tkvben bejegyzett, 1415ja hrsz ing. lanból Bánatai Károlyt illető és 56 frt becsült $\frac{1}{2}$ rész Novákovecz községházánál

1888. évi szeptember hó 28. napján d. e 10 óraker Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár a

fenti becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni

A perlaki kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság. 745 1—1

3044 tk 887.

Arverési hirdetemény kivenat.

A perlaki kir. bíróság mint teilekőnyvi hatóság közhírré teszi hogy m. kir. államkincstár végrehajthatónak Gójnik János és társa végrehajtást szenvedő elleni 164 frt 40 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. járásbíróóság területén lévő a turcsicsai 37. sz. tkvben fekvő az 1—6 sor. 52. 114. 154. 205. 363. 425 hrsz. a felvett ingatlanokból legelő és erdő illetményből Patafa Teréz és Gójnik Jánost illető $\frac{7}{11}$ részre az árverést 638 frtban ennell megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1888. évi október hó 15. napján d. e 10 óraker Turcsicsa község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 63 frt 80 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapi ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 § a értelmeiben a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1887. évi augusztus hó 21. napján A perlaki kir. bíróság mint tkvi hatóság. 748 1—1

Arverési hirdetemény.

Perlak községi képviselő testületének határozata folytán a község tulajdonához tartozó kisebb királyi haszonvételek 1889. évre, és pedig:

1. Italméresi jog	5000 frt. kikiáltási árral
2. Perlaki révhez vezető csárda	500 „ „ „
3. Skerjaki csárda	100 „ „ „
4. Halászat	20 „ „ „
5. Helypénzszedés	500 „ „ „
6. Drávai révátjárás	1500 „ „ „
7. Utczai világitás	200 „ „ „

1888. évi október hó 29-én d. e. 9 óraker nyilvános árverésen a Perlak községi irodában haszonbérbe adatnak.

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10% a zárt ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési feltételek a perlaki község hivatalában minden vasárnap reggeli 8-deli 12 óráig megtekinthetők, mely időben a kellő tájékozás is megszerezhető.

Kelt Perlakon, 1888. szeptember hó 9-én.

Rezek Tamás

Horváth Mihály

jegyző.

744 2—3

városi bíró.

vona nélkül azonnal teljesen és lelkiismeretesen tárgyaljandók.

4-er. Köteles a praefektus az uradalom praerogatióira a jog és igazság tekintetében különösen felügyelni, azokat védelmezni s lehetőleg oda hatni, hogy azok rövidséget ne szenvedjenek. Az elvesztetteket visszaszerezni, szorgalmas kutatás által megszerezni és az igényt tartalmazó okmányokat, egy szóval minden kárt ideje korán megeleőzni.

5-ör. A praefektus részt veendő ügyvédekkel együtt, valamint a generalis, egy a részletes megyei gyűlésekben, ahol is egy részről érdekeit, más részről Muraköz szigete alattvalóit, bármi rájuk rovandó, tán igazságtalan teher ellenében, tőle telhetőleg megvédelmezni kötelessége.

6-ör. Minthogy a praefektus, a gazdaság intézőjének tekintendő, kötelessége leendő (valamint az a váragnak is külön rendszabályban kézbesített) az uradalmi épületekre, úgy mint: a várak, házak, kertek, majorok és juhások, udvarok, présházák és pinczék, malmok, téglák és mészkemerczék, hidak, kompok, elhagyott fundusok és több egyebire gondot fordítani azokat több ízben megtekinteni és hogy a nevelni nagyobb kiadásoknak eleje vétessék, kisebb károkat azonnal kijavíttatni.

Ugyanazon alkalommal kötelessége valamint a kézművesek, úgy a napszamosok munkáját figyelemmel kísérni, hogy az jó és tartós legyen, és ékként az épületek és egyéb dolgok, lehetőleg jó karban legyenek.

Mindezeknél fogva megkívánatik, hogy méz-, cserep- és fa-zseindel, deszka, lécz, mindenféle szög és több e féle mindenkor elegendő mennyiségben kéznél legyen.

Mindenek fölött azonban főgondja oda fordítandó, hogy a kúrtók egyáltalában többször

lelkiismeretesen tisztíttassanak és ékként nagyobb veszedelmek eleje vétessék.

7-er. Kötelessége a praefektusnak gondoskodni, hogy a szántóföldök annak idejében megtrágyázza, felszántva, keverve és boronálva akként legyenek, hogy az uradalom hasznára, az ószi, úgy tavaszi vetemények alkalmas időben elvethetők legyenek.

Ugy szinten, hogy a gabona maga idejében lerattassék az aratással személyesen jelen legyen, a keresztet megolvasván, a száraz gabonát behordva, rakassa össze.

Továbbá köteles felügyelni, hogy a kiesépeit gabona tiszta szemű legyen és ha csak lehetséges, személyes jelenlétében a kasznárnak kíméressék, akként, hogy belőle ő neki és a családoknak bármi külön haszna ne lehessen, hanem a gabona mennyisége az uradalom minden karosítása nélkül átadassék.

8-ör. Egész figyelmét arra fordítandja a praefektus, hogy tavaszkor az uradalmi rétek és legelőknél vadon nőtt bokrok kivágása által azok ékként kellőleg megtisztíttassanak, továbbá az árkok és a malmok patakjait rendbe hozassanak, a tavak és azok letölthetők állapotba tévessenek, úgy szinten hogy a fű a maga idejében lekaszássa, szárítsa és behordva legyen, melynek a birkák, a savanyú és kevésbé értékes pedig a szarvasmarhának adassék.

9-er. Legkíváltság a praefektusnak oda legyen irányozva, hogy a szőlőhegy, amely a legszebbek egyike, jó karban legyen és virágzásban fönttartassék, mindenkorra igyekezően az elhagyott paraszt szőlőket újólag vesszőkkel beültetni, az uradalmi szőlőt, ahol lesszőkésége sebb, trágával ellátni, maga idejében a vesszők vágását eszközöltetni, megkapáltatni, kigyomláttatni és minden szükségessel ellátni, minél fogva

a szükséges mennyiségű karó még a télen beszerzendő lézen.

10-er. Lehetőleg gondját viselje a vadászattal, hogy t. i. az alkalmazott vadászok híven teljesítsék kötelességüket, az Ártalmas vadak és madarak kiűrésével, hogy főképp a fiáczányok jól tartassanak és minden szükségessel elláttassanak, továbbá, hogy az erdők jó karban tartassanak és a nélküli elpusztítottak, ismét jó karba hozassanak. — Kötelessége tétetik továbbá a praefektusnak a kivágandó erdőterületek személyesen kijelölni és a szőlőket uradalmi jeggyel (amely e ozéla külön elkészítendő és a hivatalban szorgosan őrizendő) megjegyzendő. valamint minden további kárt és elmulasztást lehetőleg akadályozni.

11-er. Azon állítással szemben, hogy a gazdaság nagyon elhanyagolott, kivánon, hogy az ismét emellessék, az eddiglign szorgalmasabban vezettessék és a szükségesekkel ellátva jó karba hozassék. A praefektus egész igyekezelét oda fordítsa, hogy a megállapított terv szerint a majorok és a birka aklok lehetőleg mielebb felépíttessenek, a terv szeréuti szükséges marhával ellátva, az kellőg ápolttassék, de különösen a birka jó szénával tápláltassék.

A praefektus kötelessége leendő a marha állományt többször figyelmeesen megtekinteni, a birkákat átvizálni, az ispán és a juhászokat kötelességük teljesítésére figyelmeztetni az udvarokban rendtelenségeket és piszkot nem tűrni, nem kevésbbé bármi néven nevezendő ez ügybeni dolgot lehető figyelemmel kíséreni. (Folytatása kov.)

FELELŐS SZERKESZTŐ
M A R G I T A I J Ó Z S E F

TEČAJ V.

VU ČAKOVČU 30. SEPTEMBRA 1888.

BROJ 40.

Urednička pisarna:
Glavni piš.c. fraterska hiža, livo na kondignaciji. — S urednikom moći je svaki dan govorniti med 11 i 12 urom. — Sve pošiljke tišće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozefa urednika vu Čakovce.
Izdateljstvo:
Knjižara Fischel Filipova kam se prečplata i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvrt leta 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obzname se poleg pogodne i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeđen jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Štábeni glasnik. „Medjimurskoga polpomačaja za čimovničkoga družtva „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske šparkasse“, „Dolno-Medjimurske šparkasse“ i „Polpomačajuga družtva“ „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga družtva“.

GOSPODARSTVO.

Povanje tikve pečenice.

S protulelja dobilo je više medjimurskih gospodarov od direktora preparandije koščice tikvah pečenicah; vezda pak, kada nam je dobri Bog d ber prirod dal, dobro je znati, kakova je hasen vu ovih tikvah Györky Abraham glasoviti gospo Jar piše vu „Falusi Gazda“ zvanom listu od povanja tikve pečenice sledeća:

Koj kuruzu ili krumpir sadi, ili pak ima komadić vira, taj more naveke tikve pečenice povati, ar ove i med krumpirom i med kuruzom dobro napreduju. Istina je, da rada ima prku i plodnu zemlju ter vu ovoj jako obrod i veliki p'od doneše, nu zadovolji se i s lo'om zeml'om, samo vu ovoj nenaraste tak velika, u ostalom ipak je vredno, da vu gnejzdo (jamicu), vu koje ju sadimo, malo dobroga gnoja vsipljemo! polek toga pak predi, nego svoje loze rezura, da vu dvakrat okopamo.

Sadi se vu isto vreme, kak i druge tikve, kada najme već nije se brojati od mraza ar je jako mrazu podvržena. Budu pak i kesneši na sad doneše ploda, to je dobro i potlam prvoga nasada koščice na pripravi imati, da se more drugoć saditi, ako bi prve mraz poparil. Ako se

pak kesni nasad na lozi nebi dozretil, to je moći spraviti, ar se na suliom mestu lepo dozrele.

Za seme vzetu se koščice naveke od takove, koja je bila najveća, najmesnateša i najslajša; koščice zdrže se spravljene čez 5—6 let. Iz suvišnoga semena moći je jako dobro ulje stu'i V jesén, kada smo tikve pobrali, spravimo je na stanovito mesto da podpuno dozrele; kada je mraz nastal, moremo je spraviti na nahije ili parnu pod senom, vu štali, toploj pivnici, ako pak svega toga ne mamo, onda skopajmo jamu ter je vu nju spravimo tak, da do njih voda ili zima (mrzlavica) nedođe, da negnijle.

Nema hasnovite rast'ine od tikve pečenice, zato potrebno bi bilo, da ju svaki gazda povu. Buduć b lje hrani nego kruh, zato moći je s njom vnuo kruha pričuvati. Već sem spomenul hasen ove tikve, nadalje ju vu ovih p'knjah epišujem:

1. Ili pečene ili kuhane moći je nje mesto kruha živati, osobito ju rado imaju deca.

2. S njom moći je i kruha p'ći, po čem pričuva se jedna četvrtina melje. Ovo se ovak dela: Kada je kvas za kruh gotov, onda se tikva pečenica obeljena, od koščic s i čena ter na ribež zribana, pomeša s meljom. Ako je tri četvrtine melje a jedna četvrtina tikve, onda je kruh jako

dober, nu niti onda nije zlo est, ako je malo više tikve zmes Gazdarica pri tom mora paziti, da testo malo trde'e ostavi, ar tikve malo vode pušaju ter testo ornek'aju. Ovakov je kruh mehkeši, anda jako prikladen za putnike.

3. Moći ju je skuhati za kašu i to vu vodi ili na mleku, vu obodveh slučajih mora se tikva na ribež zribati i onda kuhati. Vu vodi kuhana ova kaša malo se omasti i osoli, vu mleku kuhana toga nepotrebuje.

4. Na sledeći na in more se iz nje jako dober pekmez pripraviti:

Tikva se obeli, očisti na ribež zriba, zatim dene se v kotel ter se na vodi tak dugo kuha i meša kulačom, dok iz nje postane mek (močnjak). Vezda pomeniša se oženj ter se pomalom nadalje kuha i tak dugo meša, dok se sva voda iz nje izpari, a mek vleče se na kuha i; kak pekmez. Vezda se izvadi i vu posude popravi, ovak stoji makar kak dugo a moći ga je kmgod odpelati i odneti. Hasnovati moći ga je tak, kak slivov pekmez, samo je ovaj puno fineši od slivovoga.

5. Puno duže stoji ova tikva, nego druge; zato je puno bolša i za krmljenje marhe, nego li druge proste i kve, ar ima vu sebi desetkrat više hranivih t. j. krmnih cesticah (delov) nego druge proste tikve.

6. Peneze moći je iz nje napraviti,

ako se po komadu trži. 7. Koščičnu lupinu jako rado jedu kokoši, po tom i ova pod hasen prejde pri hiži.

8. Seme zadržaje vu sebi vnoگو ulja, anda veliku hasen vzmemo od skup zebrautih koščičah, koje stučemo ter za svoj barat pridržimo ili pak prodamo.

9. Ako iz koščičah njenih nećemo ulje delati, onda je posušimo, vu možaru sdrobimo i ovak dobru hranu za kokoši i za drugu mladinu dobimo. I za stvinje je ovaj drobiš jako dobar, ako ga vu šćavu pomešamo ter ovak svinjam podajemo. Kokoši vnoگو bolje nose jajca od ove hrane a golubi se vnoگو bolje i predi odebele i spitaju.

Z A B A V A

Kam človek dospje, ako je za svoje malosti bezbožan i neće u školu hoditi.

(Istina pripreost iz leta 1845)

(Dalje)

Na jedankrat se skoči gore, strašna misel jij je čz moždane prešla. Još malo u sredini svoje postojti, prislušavka jeli nebi koga čula odkud dojt; sve je tiho! Več je posve tuična noć nastala. G. adska vura je vudila pol devetu vuru. Ona je sama s strašnim navezkom u gradu, k tomu nije znala jeli Richard i Antal pred polnoćkom doma dojdu. Veliki strah ju obuzme.

Kaj anda, ako ov kramar nije bil kramar nego tolvaj? Ako su tolvajji odućili ove noći grad porobiti a nas tri prije toga pobijati, a da njim bu to lakko išlo za rukom, s jednoga tolvaja u ovom navezku pod iztikom, da je kramarska roba, u grad donesi, koj njim, poklankam nas spavajuće poubje, vrata od grada oipre? Ovo su bile misli, koje su joj kroz mozagletele.

Odućna i hrabra kak su navadno sve magjarske devojke, sueme u isti hip jagarovu pušku iz klina, pograbi sveću i ključu, te se opet po štengah odputi u strašnu sobu, gde se je navezek nahadjal. Sveću metne poleg navezka i još jeden krat oštrim okom gleda u njega. Navezek se, kak i predi, gible kak da u njem netko dše.

Njezin zaključak je sad bil gotov! Stane dva koraka od navezke nategne pušku, nacilja u sredinu navezka i spruži!

Kak je puška pušla, čala je iz navezka zakrčati „Jezus Marija!“ Hitro zatim zgrabi sveću i odbježi po štengah dole, gde se u svojoj s bci od strana dole sruši i u nesvest upadne.

Okolo devete vure dojdu Richard i Antal domov i nisu se malo zadućili, kad su Betiku u sobi, još uvek u omiljavici, na podu ležecu našli. Neznajući, kaj se je dogodilo, počmu ju ribati i na g'avu joj snega nametati tak dugo, dok je k sebi došla. Sada ona počme pripovjedati o kramaru, koj je navezek donesei, kak jut se je čnilo, da u navezku netko dše, zatim kak je u ististretila i konačno kak je netko u navezku zakrčial: „Jezus Marija!“

Richard i Antal se na to odmah odmah opravde u gornje sobe, a Betika ih je svjećom sprovatjala. Kad su došli u nesretnu sobu, našli su navezek, ali ne na stolu, nego na podu, kam je iz stolca opal, a krv je od njega tekla do vratih.

Richard počme odmah navezek razvezuvati, te kad bi ga bil razvezal, najde u njem skupa sčućbenoga mladoga človeka. Isti je bil u pris streljen i posve mrtav.

Kad su ga ovak premišavali i zarodi njegove mladosti milovati, pričme se Betika plakati i žalovati za čim, kojega je vćnila. Na to ga Richard i Antal zdignu vun iz

naveska, ter kad su navezek dalje pretraživali, zavikne Richard Betiki: Neplać, nego gledi sim! Dobro si vćnila, jer Bog zna, kaj bi se ove noći bilo znami dogogilo, da ga nisi ubila.

Na danu navezka pako su našli dve oštro nabite pištolje, jednog kak britva ošrog handžara i jednu malu srebrnu žveglicu. Po ovom suđeć, svi su u obće bili toga muenja, da je to tolvajski posel i da bi njim svem trem ove noći bil kraj.

Poberu anda sve te najdjene stvari, zaklene dobro sobu, u kojoj je streljeni mladić ostal i otiđu dole, zatim pretraže još jeden krat celi grad, nebi li gde kaj sumnjivo našli, zaklene vćlična vrata, nabiju oštro sve puške, koje su u gradu imali, te se ovak obuzurani sedu k jednomu obloku u gradu, koj je k vćličnim vratim bil obrujen, ar Richard je za stalno bižal, da je kramar i ov streljeni moral biti tolvaj, a njihovi pajdasi da budu još ove noći grad pohoditi.

Več je prvi krat k polnoćki odzvonilo, još se od nikud i kaj nije vidlo niti čub. Sve je bilo tiho, samo je sova kaš i kad na krovu zahuškala. Zvoni i drugi krat k polnoćki, još je sve tiho i mirno. Na je den krat se Antal domish i reče: Ora žveglica mora nekaj znamenovati, hoćemo vu nju zafučnati, mozbit bu to njegovim pajdšim znamenaje, da je sve vu redu, mi da smo poubiani, a oni da sad moreju dojt.

Richard na to vze me žveglicu i čez oblok čvrsto u nju zafučne. Odmah zatim se je iz bližaje sune čulo isto takovo fućkanje kakti znamenaje odgovora.

Sad se ova trojica, svaki s jednom duplenkom u ruki, a ostle oštro nabite puške i pištolje na oblok poredavši, priprave na stvar, koja sad ima dojt.

Bš se je čulo, kak u odaljenom trgovišću k polnoćki skupa zvoni i ovo dojašu na konjih pred grad do petnajst tolvajov. Betika se nije mogla držati, nego prva iz svoje dupleke zduplera med nje i dve. a vgasne sveću življenja. Richard i Antal su ju odmah sledili i kakti dobri strelci su i oni svoj cilj pogodili. Izpružnjene puške metnu na stran, a panemi na obloku već priredjenimi, davali su ogenj, kak da je četa soldatov u gradu.

Tolvaji na ovakov doček i nisu bili pripravnji, a k tomu nisu znali, koliko je braneljelov u gradu. Jedino kaj su sad znali, je bilo to, da je nj hova žla nakana odkrita. Pobrali su anda hitro mrtve i ranjene, te su s njimi odbžili kek su samo hitro mogli natrag, odkad su došli.

Richard na to opet nabije izpružnjene puške i svi tri su do jutra pri obloku pazili, nebi li se tolvajji morebit u većšem broju povrnu. Ali već nikoga nije bilo. Sve je prestalo tiho tiho, jedino konji, s kojih su tolvajji p padali, su okolo simo tamo buđeć, hrzali.

Ljudi, koji su k polnoćki idući, iz duleka pucaje, čuli, mštili su, pokedhod je navada, da nekoi na svetu noć pucaju, da je i ovo pucaje s tum navadom u savezu.

Drugi dan, t. j. na Božić u jutro, se je glas posvud raziel o pokušanom razbojstvu u gradu, i sve je tamo vrvelo, da stvar na vlastite oči vidi. Pregledavali su svi, u sobi po Betiki streljenog mladića, ali ga nitko prepoznati nite mogel. Tak je celi dan prešel, ljudi su hodili znoim u grad i iz grada. Svaki je svoju kakvo takvo sumnju primetnul, ali pravo nije nitko nikaj znal povežati.

Opet drugi dan, t. j. na Stefanje, kad se je glas o dogodjaju i u dalešnja mesta bil raznesel, dojde med ostalemi zaatizeljčnimi i jedna starca iz dosta dalkog mesta Cs, da nesreću razvidi. Komaj da je mrtvoga

mladića spazila, počme se plakati, kričati, lasi iz glave trgati i u obće se ponašati, kak da je iz pumeti došla. Prisutni ju začmu iz pitavati, kaj je joj dospelo i jeli ona toga mladića pozna? Med plaćom i javkanjem, samo je mogla izgovorit: „To je moj sin!“ Kad je malo k sebi došla, pripovedala je okolo stojećim, da je taj ojezin sin i za svoje malosti nju nikata nikaj ne posluhuul, k službi božjoj, k sv. izpovedi i pričesti, ili domaj navadno jutarnje, poldšaenje i večerno pozdravljenje angelsko moliti, bilo mu je nesnosno, u školu n je hotel hoditi i nikaj se vućti. Kad je narasel, vzeli su ga za soldata a kajti je bil od svoje malosti bezbožin, neposluštan i zločest, zatim se nikaj neje vućil, dosledno i nikaj znal, k tomu na lenost priučeno, bilo mu je pri soldatih zlo. Njegovi pajdšji, koji su za mlada u školu hodili i mariojivo se učili, postali su kaproli i stražmeštri, a on, koj se n kaj nije vućil i nikaj znal, moral njim je opravu i cipele snažiti. Zaradi svoje neposlušnosti pako, dobil je više krat ka-tigju, dok mu se je cela soldaćica kad predarila, da je desentral. Sid se nije smel na svetlo pokazati, nego se je po sumah sim tam klataril, dok je kak se ovde vidi, med tolvaje dospel. Oklad je desertira, nitko za njega nije znal, gde je i kaj se je s njim dogodilo, dok ga sad na samo svetu noć, za njegovu bezbožnost, nemarnost i zločestću nije božanska jaka ruka dostigla.

Posle tog dogodjaja odredila je varme-gijja sve prilike, da se razbojniki u šumi okole i polove, kaj je i vćinjeno, ter su za svoja bezbožna dela dobili svi zasluženu plaću na vešilih.

Roditelji pmitte ov istiniti dogodjaj i odbranjujte svoju decu tako, da im budu srca plemenita, a to jedino mogu postići u cirki i u školi.

(Konec)

Emanuel Kollay.

KAJ JE NOVOGA?

Zrakoplov (balon).

Kapitan Renard odkril je, kak iz Pariza čujemo, onu tajnu, kak se more zrakoplov (luftballon) po zraku ravnati, kam kormauš boće. Taj balon ima čisto drugi motor (ravvalo), kojim ga more ravnati a mogel bude za svaku vuru 100 kilometerov leteti makar i proti vetru. To budu stopran lepa vremena, kada budemo nad Medjimurjem gori po zraku se vozili ter našim kopaćom v ljetu s rubci dol mahati mogli!

Urota.

Več zdavnja nismo čuli od Urotah, kak se je to predi čulo iz Ruske i drugih orsaogev. Da anda i ova zločestća neprestane, si za naveke, nezaspji, ponovil ju je vu Rusćaku nekakvi Kislov. Taj zlobnjak, koj je zbok pueverevnja penez, službu zgubil, strelaj je na negćadnjega svojega gospodara, bugarskoga ministra Načevića Bestak iz revolvera ter ga i jako oranil. Zroč ovoga urotenja je zgubljenje gori spomenute službe.

Sre an človek.

Jeden francuzki poslanik imenom Alamacher oslobodil je od smrti jednoga vtaplajućega se spisatelja. Alamacher živel je jako sromaškiju vu Parizu. Nezdavnja dobi sudbeno pismo, vu kojem mu iz Amerike pisu, da se ima javiti pred sudom, ar mu je pis-moznanec i urednik novinah imenom Tamed koj je nezdavova vu Ameriki umrl, ostavil ve svoj inetek vu vrednosti od 25 milijunov frankov. Urednik Tamed najme pris-kribel si je silno blago vu Ameriki, neima-